

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgska Magazine.

Torsdagen, den 30 October 1766.

Fortsättning em Magister S. J. Phrygius.

Min sista betraktelse i N:o 43 inföll mig, i anledning af hwad P. helt öpenhertigt bekänner sjelf om sig, och at hans Skole-arbete varit nog mödosamt, men söga lidrägtigt, och werkat ringa upmärksamhet til besordran för hans slafsamma tjänster. Bland annat säger han: Ingen hafwer hittills kommit mig ihög, ingen hafwer jag hwarken i min eller min hustrus släkt, som kunnat låta sig om mig wärda, och andragit min sak til det bästa för Höga Öfwerheten: ingen har jag med gäfwer eller skänker om försörjning kunnat bemöda ic. Han tackar Gud, som honom med hustru och barn underlåtten uppehållit, och beder Gud, at Han wille beweka Öfwerheten til at försörja honom med dageligt uppehälle på annan ort, han menat Sköfde, dit wi rättint göra honom sällskap.

Efter en sju-årig tjänst wid Dom-Skolen i Linköping, blef han til Ryrkoherde i Sköfde Räkind förordnad utaf sin Öfwerhet, Hertig Johan til Östergötland och några underlagda härader i Wester-götland samt Dals-land *. P. tog et osnickradt, torrt, och alsvarsamt affsed ifrån Linköping, uti en hög messa-predikan där i Domkyrkan på 1 Söndagen i Fastan, på hwilken eljest Christi försökelse af diavulen plåga betraktas. Men P. hade icke des mindre wält sig en annan text at den gången förklara, af Apostlagerning. 20 kap. 15 och de följande versar. Skole wi intet taga med oss et och annat predikord efter honom, innan wi följe honom åstad?

På denna stunden, sade han, skulle jag företagit mig den wanliga prediko-texten, om den christeliga friheten icke hade mig, för tidens lågenherts skull, efterlätit förklara en annan text. Ty de texter, som är ifrån år förhandlas på hvaridag och söndagarne, kan man wäl, utan smid, på andra tider om året, när lågenheten sådant förswer, förklara, och ut-
 Er wäl a

* Bisk. Baaz. Hist. Eccl. sid. 622. När femte utlagan utkommer af Herr Tunells Geographie, lar wäl det anmärkas i artiklen om Dal.

wälja andra i deras stad igen. En hwarken Apostlar eller Ewan-
gelijer hafwa sådant stadgat: utan Håf datefnare mena, at Kejsar Carl
den Store* latit aldrastörst utse wåra ni brukeliga Sönn och Helgedags
texter. Men ordsaken, hwarföre den salige Kejsaren sådant befalt menar
man ibland andra, denna wara den förnämsta: at, efter alla böcker på
den tiden icke utan stort arbete och kostnad blefwo skrefne, och därföre
såldes swåra dyrt, så syntes den gudfrugtige Herren rådsamt, at någre
förnämliche stycken blefwo utdragne här och där af den Heliga Skrift och
sedan årligen i alla församlingar afhandlade: på det icke allenast åhörare
ne skulle, hwad däruti författas, des bättre minnas, utan ock at fattige och
gemene Prestmänn, som icke hade råd förskaffa sig höglårde mäns förklar-
ningar öfwer hela Bibeln, skulle ej taga sig förnär och igenom så dyrt kö-
pande komma på fattigdom &c. Salige Doctor Luther talar högt om den,
som warit brukad wid de wanliga högtids och söndags terternes wal och indel-
ning; och han säger: *Er muß ein ungeschickter Mann gewesen
seyn.* Om Guds Församling winner samma upbyggelse genom denna inrätt-
ning, som om prediko-betraktelser skedde öfwer alla Bibliska Böcker ihwån
början til slutet i sammanhang, där om måga de Förståndigare döma.

Än et prediks-ord efter Phrygius: Dagligt swalg och drinkeri, öfwer-
flödigt utdrickande och tildrickande, skal icke härefter blifwa infördt uti
Guds skuld-register: någre holla det för en synnerlig dygd, at den ene
dricker den andre öfwerända, dricker sig några gånger drucken om dagen
eller dygnet. Nu utmärkes den med förage, som är sådan: men på den ti-
den war det en herrskande smak i Norden.

Bland det mera, som Phrygius i sin affledspredikan befrade, minnas
wi ock et stycke, som wisar, at det ej war så aldeles helt den tiden med åt-
komst til preste-lågenheter: men de starkaste förewitelser och titlar, som där-
wid undfölo honom i wålmening, kunne wi förbigå. Huru war det? De
som icke förwånta en ordentelig kallelse, utan = tränga sig hårtill, synda
emot Gud; ty de riswit til sig, det dem icke är gifwet af Himmelen: de
synda emot de Församlingar, som de = stämpat efter, ty störste delen
af dem äro öförfarne dem at förestå, och hafwa förswaga skyldror til en
sådan ting börda; de synda emot andra, som äro i lärdom, lefwerne,
stickelighet, förfarenhet, wårdigare at beklåda sådana rum, ty de bort-
skåla dem, som förwånta en laglig kallelse, deras rätt och wålförtjenta
lön: sådane rånnare och legoherdar = göra icke allenast sina egna per-
soner,

* Wid slutet af 700: årtallet efter Christi födelse.

soner, utan ock (nämligen så mycket hos dem står) hela Prediko-åmbetet föragtligt, ty med sjelfwa werket låta de påstina, sig hafwa sökt icke Guds åra och Församlingens salighet, utan Hjordens mjölk och ull, ris ledomar och fördel. Gud gifwe! at med den framsarna tiden blifwit begrafne alla swel och konstiga beredeiser; alt buller och bång ibland restande i det Hus, som är inwigt til den Helliges dyrkan; alla suifna emgångar af sökande, til at sätta foten inom Fåråhuset.

Phrygius begaf sig nu til Sköfde, eller som man då kref, Sködwed. Detta Skedde år 1610. Pastoratet bestod af 8 socknar, hwilket tyckes betyda en god preste-lågenhet. Men Phrygius war icke särdeles tilfreds med så ringa inkomster, han klagar däröfwer, liksom stadd i någon förlågenhet och skrifwer på et ställe til Hertia Johans Råd och Männ d. 10. Aug. 1611, i sådana ord: = på det jag härigenom sünge ordsak, at tjensteligen på nytt af Eder begära, det J willen för Guds Namns åra skull, så mycket för-må hos Wår Nådige Herre, at denna orätt berömda lågenhet kunde, på hwad sätt Hans Förstelige Nåde synes, blifwa förbatrad, at Gud Allsmågtig igenom Siverheten tåckes kalla mig härifrån, på det jag, för utan mit dageliga uppehälle, måtte få råd låta komma uti präntet, hwad jag både uti wårt eget, så ock i det latinska, tungomålet, som är, ibland alt annat, et Opus Poeticum och Methodus Concionatoria, författat hafwer. Det ser aldeles ut, som Phrygius icke lagt särdeles hog wid sin hushållning, eller ofta följt sina arbets-hjon med upseende ögen. Han gjorde sig ifrån sådana ehuru båtande omsorger ledig, och, i det stället, nyttjade tiden at låsa goda böcker, och sjelf författa lärda skrifter. Redellige Prestmänn hafwa mer än en gång med ömhet fört sig til sinnes, at om de stola hafwa sin utkomst, måste gårdsbruket komma dem til hjelp, men at detsamma, och hwad därmed har sammanhang, ligger dem imedertid sent och bittida mycket i wågen, til sina Preste-studiers upodling och åmbetets wårdiga utförande.

Härnäst komme wi at tala om Kyrkoherden Phrygius, såsom först Super-intendent i Sköfde, och sedan i Wötheborg.

Stads=Inheter.

Inkomme äro Stepparne William Richmond ifrån Hull med barlast och smör, Jacob Hinrich Krüger ifrån London med barlast, John Rea ifrån Wierb med skof, Peter Dalgliesch ifrån Lieth med barlast, Richard Hopper ifrån Hull med barlast och smör, Michael Lewrens ifrån Grosfwyt med salt, Swen W. Palm ifrån dito med dito, Robert Mawer ifrån Lieth, och Lorens Gries ifrån St. Malo med barlast, James Haller ifrån Borrowsternes med skof, Peter Homan ifrån Medelhaewer med packhus-gods, Widgett Stonehouse ifrån London med barlast och ost, Peter

Prayn

Prähm ifrån Amsterdam, John Mills ifrån Wihby, och John Sharp ifrån Hull med barlast, Henning Dau ifrån St. Ubes med salt, Anders Lindström ifrån Nantes med dito, Benat Nåberg ifrån Amsterdam med barlast, Olof Modin ifrån dito med tunnband, John Killet ifrån London med barlast och råhusgods, Donald Edie ifrån Lieth med barlast, och Ludwig Ahlbom ifrån St. Ubes med salt.

Utgångne äro Skepparne David Younger til Wirtz, James Crisp til Yarmouth, James Gibbon til Aberdeen, David Boyter til Dundie, och Ewan Viddes til Nord Berwick med järn och bräder, Lorens Friis, William Solby, Peter Caboth och Richard Solby til Bilboa med Ost-Indiskt gods, Nils Petersson, Christ. P. Wörk och Peter Rödter til Hamburg med sill, Kolof Dyssen och Jan P. Ebbes til Hamburg, Pet. J. Gaende til Amsterdam, Alexander Paterson til Lissabon, Ewen Beyer til Bilboa, Peter Nicol til Lissabon, Robert Kneale til dito, Cornelius Eysander til Amsterdam, Cornelius Rems til Hamburg, Jacob Jacobs och Ite Hanson til Amsterdam, Jönnis J. Klatter til Harlingen, alle med Ostindiska warer, Christ. Casselman til Hamburg med sill och Ostindiskt gods, Eric Pet. Sundberg til Hamburg, Arfwid Åberg til Bremen, Lars Norin til Hamburg och James Egger til Irland med sill, James Dgelwie til Piet med järn och bräder, William Sinton til London och Thomas Gooch til Yarmouth med järn, Gilles van Dye til Middelsburg med barlast, John Wilbore til Hull, John Elliot til London, John Hawks til Newcastle och John Duffield til London med järn och bräder, Robert Dibell til Corck, Olof Wörgejon til Hamburg, Börge Lind til Medelhafwet, Torte Jockes til Hamburg, John Hindric Wendt til Bremen, Robert Wilson til Madera, Rudert Bringeman til Bremen, Anders Bräcke til Corck, Anders König til Bremen, John Dobie til Madera, och Peter Wolin til Corck, alle med sill, Obbe Eden och Clas Rinces til Hamburg, Alexander Gray til Camphier, Heldrich Jans Melchers til Amsterdam, Liert Harmens til Ostende, Adrian Stendyck til Middelsburg, Gerbrandt Sybrandt til Amsterdam med Ostindiskt gods, och Thomas Thomsson til Medelhafwet, alle med järn, bräder, tjära, beck och sill, John Swan til Camphier, David Johnston til Lissabon och Christoph. Tarran til Madera med Ostindiskt gods, Meindert Jans til Hamburg med sill, James Strang til Lieth, William Bruce til Rincardon, Samuel Vocter til Stockton, och Robert Davidson til Newcastle med järn och bräder.

Små Kyrko-tidningar.

I Domkyrko: Församlingen födde 1 gosse- och 3 sicko-barn: Död Jungfru Charlotta Rebecka von Åken, 22 år 9 månader, af slag.

I Dyfka Församlingen födde tvåanne gosse-barn, twillingar.

I Kronhus-Församlingen födde 6 barn: Wigde Kyparen Peter Sjöström och Anna Järnberg, Soldaten Olof Lindqwist och Pigan Maria Sunnarsdoter Strömdal, Sjömannen Lars Maygren och Jungfru Anna Brita Bratt, affledade Soldaten Jonas Starstedt och Pigan Catharina Andersdoter, Soldaten Johan Lemberg och Pigan Brita Viljeqwist, Soldaten Johan Söderbom och Pigan Annika Johansdoter: Dödt et barn af slag.

Rundgörelser.

På Stockholms källaren finnas friska öfver til köps.

På Stor-källaren äro gurkor i ottingar insatte, och säljas til 5 Dal. Siffmynt ottingen.